

संस्कृत-वार्ता:
10/09/2024
सायम् - 06:20

मुख्यवार्ता:

- अद्य नवदिल्ल्यां नवनिर्मितस्य अनुसन्धान-राष्ट्रिय-अनुसन्धान-प्रतिष्ठिकाइत्यस्य प्रथम-शासी-मण्डल-सभायाः अध्यक्षता प्रधानमन्त्रिणा कृता।
- केन्द्रीयः गृहमन्त्री अमितशाहः अवोचत् यत् आगामिषु पञ्चवर्षेषु आन्तर्जालिक - अपराधस्य निवारणार्थं पञ्च सहस्रं यावत् अन्तर्जालिपरिरक्षकान् प्रशिक्षयितुं केन्द्रस्य योजना अस्ति इति।
- उत्तराखण्डराज्यस्य सोनप्रयागस्य समीपे केदारनाथ-राष्ट्रिय-राजमार्गे प्रचण्डवृष्ट्या उद्भूतेन भूस्खलनेन पञ्च तीर्थयात्रिणः मृताः, त्रयः च व्रणिताः अभवन्।
- भारतेन संयुक्तराष्ट्रस्य स्थायिसदस्यताम् इतोऽपि अधिकं प्रतिनिधित्वपूर्णम् निर्मातुम् आह्वानं कृतम् विशिष्टरूपेण अफ़िकादेशस्य सहभागितया सह इति।
- वियतनामदेशीयेन कृषि-ग्रामीण-विकास-मन्त्रालयेन प्रख्यापितं यत् प्रचण्ड-चक्रवातात् यागी-इत्यस्मात् मृतकानां संख्या आहत्य पञ्चषष्ठिः जाता।

प्रधानमन्त्री- अनुसन्धानम्

प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्रमोदिना वैश्विकसमस्यानां स्थानीयसमाधानस्य विषये अवधानं दत्तम्। अद्य नवदिल्ल्यां नवनिर्मितस्य अनुसन्धान-राष्ट्रिय-अनुसन्धान-प्रतिष्ठिका इत्यस्य प्रथमस्य शासी-मण्डल-सभायाः अध्यक्षता प्रधानमन्त्रिणा कृता। सभायां प्रधानमन्त्रिणा अनुसन्धानव्यवस्थायाः मार्गस्य बाधकान् चिन्वन्तु तथा च एतेषां समस्यानां निवारणार्थं उपायान् कर्तुम् आदिष्टम्। सः अवदत् यत् विद्यमानानां समस्यानां नूतनानि समाधानानि अन्वेष्टुं संशोधनं केन्द्रितम् भवेत् इति। संस्थानां उन्नयनस्य, मानकीकरणस्य च आह्वानम्, प्रधानमन्त्रिणा सूचितम्।

आन्तर्जालिक-सुरक्षा -राष्ट्रियसुरक्षा

केन्द्रीयः गृहमन्त्री अमितशाहः अद्य आन्तर्जालिक-सुरक्षा राष्ट्रियसुरक्षायाः अभिन्नः भागः इति अवोचत्। असौ अकथयत् यत् आगामिषु पञ्चवर्षेषु आन्तर्जालिक -अपराधस्य निवारणार्थं पञ्च सहस्रं यावत् अन्तर्जालिपरिरक्षकान् प्रशिक्षयितुं केन्द्रस्य योजना अस्ति इति। नवदिल्ल्यां भारतीय-आन्तर्जालिक-अपराध-समन्वय-केन्द्रस्य प्रथमम् स्थापना-दिवस-समारोहं सम्बोधयन् सः एतत् उक्तवान्।

श्रीशाहः न्यगादीत् यत् आन्तर्जालिक -सुरक्षां विना देशस्य प्रगतिः न शक्यते इति। आन्तर्जालिक-अपराधस्य सीमा नास्ति इत्यनेन कारणेनापि सः सर्वान् हितधारकान् अस्य विपद्-निवारणे एकत्र आगन्तुम् आदिष्टवान्।

विभिन्नेषु क्षेत्रेषु अन्तर्जालिक्य वर्धितस्य उपयोगस्य विषये प्रकाशयन्, मन्त्री अवदत् यत् देशे प्रतिदिनम् आड्ककिय -व्यवहारस्य आड्ककिय -दत्तांशस्य उपयोगः च वर्धमानः अस्ति येन हि आन्तर्जालिक-सुरक्षायां संलग्नानां जनानां दायित्वानि वर्धितानि सन्ति। श्री शाहः अग्रे अपि अवदत् यत् सद्यः प्रवर्तितेषु त्रिषु नूतन-आपराधिक-विधिषु देशे आन्तर्जालिक-अपराधसम्बद्ध-समस्यानां निवारणार्थं पर्यासानि प्रावधानानि सन्ति। अस्मिन् अवसरे मन्त्री आन्तर्जालिक- अपराधात् रक्षणार्थं प्रमुखान् उद्घाटितवान् तथा च साइबर-फ्राइ-मिटिगेशन्-केन्द्रम् इति राष्ट्राय समर्पितवान्। सः जाल-आधारितं घटकसमन्वयं प्रारब्धवान्, यत् साइबर-अपराध-दत्तांश-भण्डारस्य, आदानप्रदानस्य, मानचित्रणस्य, विश्लेषणस्य च मञ्चः, तथा च विधि-प्रवर्तन-संस्थानां समन्वय-साधनम् इति। मन्त्रिणा आन्तर्जालिक-सुरक्षाम् वर्धयितुं राज्येषु, केन्द्र-शासित-प्रदेशेषु, केन्द्रीय-आरक्षक-सङ्घेषु च प्रशिक्षित-विशेषज्ञानां शाखां स्थापयन् अन्तर्जालिपरिरक्षक-कार्यक्रमः अपि उद्घाटितः।

उत्तराखण्डराज्यात्मोचनबलं

उत्तराखण्डराज्यस्य उत्तरे भागे गतरात्रौ केदारनाथ-राष्ट्रिय-राजमार्गे सोनप्रयागस्य समीपे प्रचण्डवृष्ट्या उद्भूतेन भूस्खलनेन पञ्च तीर्थयात्रिणः मृताः, त्रयः च व्रणिताः अभवन्। राष्ट्रीयापत्मोचनबलं ,राज्यात्मोचनबलं , स्थानीय-आरक्षकाः च संयुक्त-साहाय्योद्वार-कार्याणि प्रारब्धवन्तः, सर्वे शवाः च प्राप्ताः। व्रणिताः तीर्थयात्रिणः पी. एच. सी. इत्यस्मिन् केन्द्रे उपचाराधीनाः वर्तन्ते। मृतकेषु मध्यप्रदेशस्य त्रयः, गुजरातस्य एकः, नेपालस्य एकः च जनाः सन्ति। मुख्यमन्त्री पुष्कर सिङ्घ धामी इत्ययं दुर्घटनायाः विषये गभीरं दुःखं प्रकटितवान्।

भारतेन संयुक्तराष्ट्रस्य

भारतेन संयुक्तराष्ट्रस्य स्थायिसदस्यताम् इतोऽपि अधिकं प्रतिनिधित्वपूर्णम् निर्मातुम् आहवानं कृतम् विशिष्टरूपेण अफ्रिकादेशस्य सहभागितया सह इति। भारतेन उल्लिखितः यत् सुरक्षापरिषदि राजनीतिक मतभेदः शांति-अभियानानि प्रभावितानि कुर्वन्ति। ह्यः सुरक्षापरिषदि स्वीयं प्रथमं संबोधयन् संयुक्तराष्ट्रे भारतस्य नवनियुक्तः स्थायिप्रतिनिधिः पी. हरीशः कथितवान् सुरक्षापरिषदि राजनीतिकसामञ्चस्य अल्पतास्ति। येन हि संयुक्तराष्ट्रस्य शांति-अभियानेषु प्रतिकूलप्रभावः पतितः।

जयशङ्करः - जर्मनीयात्रा

विदेशमन्त्री एस. जयशंकरः अद्यारभ्य जर्मनीदेशस्य द्विदिवसीययात्रां प्रति याति । डॉ जयशंकरः द्विपक्षीय-सम्बन्धानां सम्पूर्णायामानां समीक्षायै अथ च सहयोगस्य अवसरम् अन्वेष्टुं बर्लिननगरे जर्मनीदेशीयेन विदेशमन्त्रिणा अन्यैः प्रमुखैः नेतृभिः सह मेलनं करिष्यति। अत्रावधौ अस्माकं वार्ताहरेण सूचितं यत् जर्मनीदेशः भारतस्य महत्पूर्ण-व्यापारिक - सहकारेषु अन्यतमो विद्यते अपि च प्रत्यक्ष-विदेशी-निवेशस्य प्रमुखस्रोतो वर्तते। इतः प्राक् ह्यः डॉ जयशङ्करः रियादनगरे रणनीतिक-वार्तायाः कृते भारत-खाति-सहयोग-परिषदः संयुक्तस्य मन्त्रिस्तरीयस्य उपवेशनस्य सहाध्यक्षतां विहितवान्। अनेन अत्रावसरे सम्बद्धाः सदस्याः सम्प्रार्थिताः यत् तैः पारस्परिक भविष्याय निवेशः समर्थनम् च भवितव्यमिति। असौ भाषितवान् यत् गाजाक्षेत्रस्य वर्तमानस्थितिः निश्चप्रचं भारतस्य बृहत्तमा व्याकुलता वर्तते। भारतं आतङ्कवादिनां कृत्यानामपि निन्दां करोति।

वियतनाम् - यागीइति

वियतनामदेशीयन् कृषि-ग्रामीण-विकास-मन्त्रालयेन प्रव्याप्तिं यत् प्रचण्ड-चक्रवातात् यागी-इत्यस्मात् जलौघसङ्कटात् भूस्खलनाञ्च अद्य प्रातः देशस्य उत्तरभागे मृतकानां संख्या आहृत्य पञ्चषष्ठिः जाता। तत्रैव विलुप्तजनानां समग्रसंख्या नवत्रिंशत् जातास्ति इति सूच्यते। इमां दुःखावहां घटनाम् अवलोक्य वियतनामदेशीयः प्रधानमन्त्री फाम्-मिन्ह-चिन्ह-इत्येषः चत्वारि-मिलियनडॉलर-मितस्य साहाय्यराशेरपि घोषणां कृतवान्।

फिलीपींस - भारत देशौ

भारतस्य रक्षा-सचिवः गिरिधर-अरमाने इत्येषः श्वः फिलीपींस – देशस्य राजधान्यां मनीलानगरे भारत-फिलीपींस - संयुक्त-रक्षा - सहयोग-समित्याः पञ्चमस्य उपवेशनस्य सहाध्यक्षतां करिष्यति। तदनु उपवेशनस्य अस्य सहाध्यक्षतां फिलीपींस – देशस्य राष्ट्रीय - रक्षा - मन्त्रालयस्य वरिष्ठः अनुसचिवः इरिनियो - कूज़ - एस्पिनो इत्येषः अपि करिष्यति। रक्षामन्त्रालयस्यानुसारि श्री अरमाने: द्वयोः देशयोः रक्षा-सहयोगं सुदृढं कर्तुं उपायान् चर्चयिष्यति। संयुक्त - रक्षा - सहयोग - समित्याः निमणिं फिलीपींस - भारतदेशयोः मध्ये रक्षा-सहयोगं सुदृढं कर्तुं जातमस्ति। भारत - फिलीपींस देशयोः राजनैतिक-सम्बन्धस्य पञ्चसप्तति वर्षाणां भारतस्य च एकट-ईस्ट-नीतेः दश वर्षाणां सम्पूर्यवसरे अयमुत्सवः आचर्यते। एतस्मात् कारणादपि श्रीअरमाने इत्यस्य यात्रा महत्वपूर्णा वर्तते।

हरियाणा विधानसभा निर्वाचनम्

हरियाणाराज्ये आगामिने विधानसभा-निर्वाचनाय नवति आसनेभ्यः प्रायशः पञ्चत्रिंशदधिकैकशतं यावत् प्रत्याशिभिः नामाङ्कनपत्रं प्रपूरितम्। एषा नामाङ्कन प्रक्रिया मासस्यास्य द्वादश-दिनाङ्कपर्यन्तं प्रचलिष्यति। भाजपेतिदलेन साम्प्रतं यावत् सप्तषष्ठिः प्रत्याशिनां नामानि घोषितानि। अपरत्र काँग्रेसदलेनापि अध्वना यावत् एकत्वारिंशत् प्रत्याशिनां सूची प्रसारिता।

पेरिस - पैरालंपिक

पेरिस - पैरालंपिक - क्रीडाकुम्भतः समागतानां भारतीय - क्रीडाकानाम् अद्य नव-दिल्ल्याः
इन्दिरा-गांधी-विमानस्थानके पुष्पमालाभिः वाद्ययन्त्र-ध्वनिना च सह सोत्साहं
स्वागतसत्कारो जातः। देशस्य कृते इदं उल्लेखनीयं अभियानम् आसीत् यस्मिन् सप्त
सुवर्णपदकानि नव रजतपदकानि त्रयोदश कांस्यपदकानि समेत्य पदकानां सकल- संख्या
नवविंशतिः जाता या हि कीर्तिमृत-रूपेण अस्माकं सम्मुखे समझिकता।

॥ इति वार्ताः॥